

om retlige og indre anliggender under den overstatslige ramme. Hele samarbejdet om retlige og indre anliggender (RIA-samarbejdet) vil herefter være samlet og vil som udgangspunkt være underlagt de samme regler som det traditionelle EU-samarbejde, herunder – med enkelte undtagelser – bestemmelserne om Europa-Parlamentets inddragelse efter den almindelige lovgivningsprocedure og med kvalificeret flertalsafgørelser i Rådet. Visse særtræk ved det politi- og strafferetlige samarbejde fastholdes dog, bl.a. initiativret for en gruppe af medlemslande og en vis begrænsning af EU-domstolens kompetence.

De danske forbehold

Lissabon-traktaten fastholder de fire danske forbehold. Det er Danmark selv, der bestemmer, hvor længe forbeholdene skal bestå.

Forbeholdene (unionsborgerskab, euroen, overstatsligt samarbejde om retlige og indre anliggender og forsvarsforbeholdet) blev formuleret i den såkaldte Edinburgh-afgørelse den 12. december 1992. Edinburgh-afgørelsen blev med Amsterdam-traktaten suppleret af en særlig protokol, 'Protokol om Danmarks Stilling'. Edinburgh-afgørelsen forbliver i kraft også efter en vedtagelse af reformtraktaten.

Lissabon-traktaten medfører, at det nuværende mellemstatslige samarbejde om politi- og strafferet (som Danmark i dag deltager i) kommer under det almindelige EU-samarbejdes overstatslige ramme. Det er denne overgang fra mellemstatsligt til overstatsligt samarbejde, som aktualiserer det danske retlige forbehold (RIA-forbeholdet) i lighed med, hvad der siden Amsterdam-traktatens vedtagelse har været gældende vedrørende samarbejdet om asyl, indvandring, grænsekontrol og civilretten.

Lissabon-traktaten medtager den danske forbeholdsprotokol i en opdateret version. Udover tekniske ajourføringer og præciseringer, får Danmark – som noget nyt - en ret til at træffe beslutning om en omdannelse af det retlige forbehold. Omdannelsen vil i givet fald indebære, at det bliver muligt for Danmark at træffe beslutning om deltagelse i samarbejdet om retlige og indre anliggender fra sag til sag. Denne ordning, kaldet en tilvalgsordning, svarer til det forbehold, som Storbritannien og Irland allerede har på området i dag (på engelsk kaldet »opt-in«).

En omdannelse af det danske RIA-forbehold til tilvalgsordningen kan kun ske efter forudgående folkeafstemning om det spørgsmål.